

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

**Esas Sayısı : 1975/139**  
**Karar Sayısı : 1975/159**  
**Karar Tarihi:10/6/1975**

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN MAHKEME** : İstanbul 10. Asliye Ceza Mahkemesi.

**İTİRAZIN KONUSU** : 15.5.1974 günlü, 1803 sayılı "Cumhuriyetin 50 nci Yılı Nedeniyle Bazı Suç ve Cezaların Affı Hakkında Kanun"un 3. maddesinin birinci ve ikinci fıkralarının iptali istenmiştir.

### I- OLAY :

Sanığın, 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun değişik Ek2/III ve 47 nci maddelerine göre yargılanması sırasında; C.Savcısı, sanık hakkında 1803 sayılı Af Yasasının 3. maddesinin bir ve ikinci fıkralarının uygulanması gerektiğini ve bunların Anayasanın 92. maddesine uyulmadan yasalaştırıldığını ileri sürmüş, bu savı ciddi gören Mahkeme, söz konusu fıkraların iptali için, Anayasa'nın değişik 151, 22.4.1962 günlü, 44 sayılı Kanunun 27. maddeleri uyarınca Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verilmiştir.

### II. İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 15. maddesi uyarınca toplanarak aşağıdaki sorunlar üzerinde durmuştur:

1- Anayasa Mahkemesinin itirazı incelemeye görevli ve yetkili olup olmadığı sorunu:

Suç ve cezaların affı hakkında yasama belgelerinin Anayasaya uygunluk denetimine bağlı olduğu, Anayasa Mahkemesince verilen ve 21.1.1975 günlü ve 15125 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 28.11.1974 günlü ve 1974/34-50 sayılı kararda gerekçeleriyle birlikte belirtilmiştir. Bu nedenle bu işe bakmak Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi içerisinde.

Şahap Arıç ve Halit Zarbun bu görüşe katılmamışlardır.

2- İtiraz konusu kuralların davada uygulanacak hüküm niteliğinde olup olmadığı sorunu:

a) 1803 sayılı Kanunun 3. maddesinin birinci fıkrası yönünden:

Sanığın 214.186 TL. FOB değerindeki maddeleri ilişkin ihraç kaçakçılığı yaptığı ileri sürülmesine, itiraz konusu maddenin birinci fıkrasının FOB değeri 20.000 TL. aşan ihraç kaçakçılıklarını affın kapsamı dışında bırakmasına ve bu nedenle fıkra davada uygulanacak yasa kuralı niteliğinde olmasına göre, 1803 sayılı Kanunun birinci fıkrasına yönelen itirazın, itirazda bulunan Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddi gerekir.

**Esas Sayısı : 1975/139**  
**Karar Sayısı : 1975/159**

b) 1803 sayılı Kanunun 3. maddesinin ikinci fıkrası yönünden:

Sanığın eylemi, FOB kıymetine göre 1803 sayılı Kanunun 3. maddesinin birinci fıkrasının kapsamı dışında kalan bir ihraç kaçakçılığı suçunu oluşturabileceği için, sözü edilen Yasanın 3. maddesinin ikinci fıkrasının davada uygulanacak hüküm niteliğinde olduğu belirgindir.

3-İtirazın esası hakkında karar verilmesine yer olup olmadığı sorunu:

İtirazın yöneltildiği 1803 sayılı Kanunun 3. maddesinin ikinci fıkrasındaki kuralın (birinci fıkra dışında bırakılmış Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair 1918 sayılı Kanun, ek ve tadilleriyle bu kanunlara ilişkin tebliğleri kapsayan ve ayrıca 1918 sayılı Kanunun da 27. ve 33. maddeleri dışında kalan hükümleriyle sınırlı olarak) iptaline, Anayasa Mahkemesince 5.3.1975 gününde Esas: 1975/4, Karar: 1975/36 sayı ile karar verilmiş bulunduğundan, Anayasaya aykırılığı saptanarak iptal edilmiş bir kurala yönelik itiraz hakkında yeniden karar verilmesine yer kalmamıştır.

### III-SONUÇ :

1- İşin incelemesinin Anayasa Mahkemesinin görev ve yetkisi içinde bulunduğuna Şahap ARIÇ ve Halit ZARBUN'un karşıoylarıyla ve oyçokluğu ile;

2-15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 3. maddesinin birinci fıkrasına yönelen itirazın, davada uygulanacak yasa kuralı olmaması nedeniyle Mahkemenin yetkisizliği yönünden reddine oybirliğiyle;

3-15.5.1974 günlü, 1803 sayılı Yasanın 3. maddesinin birinci fıkrasına yönelen itirazın, bu işte itiraz konusu yapılan ikinci fıkrasındaki kuralın, itiraz yoluyla gelen başka bir işte Anayasa Mahkemesince Anayasa'ya uygunluk denetiminden geçirilerek birinci fıkra dışında bırakılmış "Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair 1918 sayılı Kanun, ek ve tadilleriyle bu kanunlara ilişkin tebliğleri" kapsayan ve ayrıca 1918 sayılı Kanunun 27. ve 33. maddeleri dışında kalan hükümleriyle sınırlı olarak iptaline 5.3.1975 gününe Esas:1975/4,Karar:1975/36 sayı ile karar verilmiş bulunduğundan, aynı konuda yeniden karar verilmesine yer olmadığına oybirliğiyle;

10.6.1975 gününde karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Muhittin TAYLAN	Kâni VRANA	Şahap ARIÇ

Üye	Üye	Üye
Halit ZARBUN	Ziya ÖNEL	Abdullah ÜNER

**Esas Sayısı : 1975/139**  
**Karar Sayısı : 1975/159**

Üye

Ahmet KOÇAK

Üye

Şekip ÇOPUROĞLU

Üye

Muhittin GÜRÜN

Üye

Lütfi ÖMERBAŞ

Üye

Hasan GÜRSEL

Üye

Ahmet Salih ÇEBİ

Üye

Şevket MÜFTÜGİL

Üye

Nihat  
O.AKÇAKAYALIOĞLU

Üye

Ahmet H.BOYACIOĞLU

#### KARŞIOY YAZISI

Görev Sorunu :

1803 sayılı Af Kanunu ile ilgili itirazın incelenmesinin Anayasa Mahkemesi'nin görevi içinde bulunduğu hakkında oyçokluğu ile verilen karara, Anayasa uygun görmediğimden, katılmıyorum.

Bu konudaki karşıoy gerekçelerim, 21.1.1975 günlü ve 15125 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan, Anayasa Mahkemesinin 28.11.1974 günlü ve 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımın I nolu kısmında tafsilatlı olarak yazdığım gerekçelerin, prensipleri itibariyle, aynı olduğundan, burada tekrarına gerek görülmemiştir.

Sözü geçen karşıoy yazımda açıklanan gerekçelerle, Anayasa Mahkemesinin çoğunlukla verdiği görev konusu ile ilgili karara karşıyım.

Üye

Şahap ARIÇ

**Esas Sayısı : 1975/139**  
**Karar Sayısı : 1975/159**

### KARŞIOY YAZISI

21.1.1975 günlü 15125 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Mahkemenin 28.11.1974 günlü, 1974/34-50 sayılı kararına ilişkin karşıoy yazımda açıkladığı görev ve yetkiye ilişkin gerekçelerle, çoğunluğun kararına da katılmıyorum.

Üye

Halit ZARBUN